

YTTRANDE

Dnr Ju2021/01883

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm den 8 oktober 2021

Gode män och förvaltare – en översyn (SOU 2021:36)

Sammanfattning

Ställföreträdare ska beakta och stärka hänsynen till huvudmannens vilja, eller förmodade inställning, och välbefinnande. SPF Seniorerna stöder därför utredningens förslag om detta.

Allmänt

Även huvudmän med förvaltare ska kunna komma i åtnjutande av de förändringar som föreslås. Men utredningen beskriver inte hur man som rättslös ska kunna ”vara i centrum” samt få sina behov som inflytande, insyn och information tillgodosedda. Det är svårt att på samma ställe beskriva huvudmannen och dennes behov för både de med god man och de med förvaltare, eftersom förutsättningarna ser helt olika ut.

Vi saknar en beskrivning och problematisering av hur en huvudman hamnar i en situation som föranleder och anhängiggör frågan om ställföreträdarskap. Processen att få förvaltare är idag inte rättssäker. Över 12 000 personer har förvaltare. De flesta ska ha det och har glädje av det, men det gäller långt ifrån alla.

Trots att beslut om ställföreträdare är inskränkande för den enskilde som omfattas av beslutet är underlagen för beslutet alltför ofta undermåliga. I dag framgår inte automatiskt i vilket syfte som underlaget efterfrågas; om det är för personlig hjälp, god man eller ekonomisk förvaltning. Kraven på de olika underlagen, till exempel läkarintyg och socialutredning, måste därför bli tydligare. Intygsskrivaren ska få en klar förfrågan om vad syftet är med det efterfrågade underlaget.

SPF Seniorerna

Hantverkargatan 25, Box 225 74, 104 22 Stockholm

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 88 80 00-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

10 Huvudmannens möjligheter att få ersättning för ekonomisk skada

10.6.2 En skyldighet för överförmyndaren att anmäla misstanke om brott till åtal

SPF Seniorerna stöder utredningen förslag att överförmyndarens ska vara skyldig att anmäla till allmän åklagare om en förmyndare, god man eller förvaltare kan misstänkas för att ha begått ett brott mot sin huvudman för vilket fängelse är föreskrivet och som har samband med verksamheten.

11 Ställföreträdarens uppdrag och ramarna för det

11.4.3 Godmanskap ska inte anordnas om en mindre ingripande åtgärd är tillräcklig

SPF Seniorerna stöder utredningen förslag att godmanskap endast ska anordnas när den enskilde inte kan antas få sitt hjälpbehov tillgodosett genom en framtidsfullmakt, genom reglerna om anhörigbehörighet, genom insatser inom socialtjänstens område eller på något annat mindre ingripande sätt.

12 Utbildning för ställföreträdare

12.5 Överväganden och förslag

SPF Seniorerna stöder utredningen förslag att en obligatorisk introduktionsutbildning för gode män ska tas fram på nationell nivå, samt att ställföreträdare utifrån sina behov och uppdrag ska erbjudas fördjupad utbildning.

Grundläggande utbildning är nödvändigt för att ställföreträdare ska kunna uppfylla sina uppdrag och på allra bästa sätt kunna bevaka huvudmannens rättigheter, förvalta hennes eller hans egendom eller sörja för hennes eller hans person.

Utbildning är också viktigt för utredare, läkare, och beslutsfattare i socialförvaltning, tingsrätt och överförmyndare.

13 Stöd till ställföreträdare

13.5 Överväganden och förslag

SPF Seniorerna stöder utredningen förslag att ett enhetligt stödmaterial för ställföreträdare ska tas fram.

I detta ärende har SPF Seniorernas arbetsutskott beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också sakkunnige Gösta Bucht deltagit.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Eva Eriksson', with a long horizontal stroke extending to the right.

Eva Eriksson
Förbundsordförande